

33-ste ZONDAG door het JAAR (A) (15-11-2020)

Ezechiël 34,11-16; Mattheus 25,31-46

"Losse eindjes"

Inleiding

U allen van harte welkom. Ieder in zijn eigen bubbel, genuïlkorfd, monddood, langzaam zelfs een beetje mensenschuw, maar geestelijk vrij en met een ziel, die zich door geen virus laat kooien.

Het loopt tegen het einde van het kerkelijk jaar en traditiegetrouw staan de lezingen dan in het teken van het einde der tijden, het laatste oordeel, scheiding van schapen en bokken.

Net als met oudjaar is het een gelegenheid om terug te blikken, een uitnodiging om de balans op te maken, om te kijken hoe we ervoor staan. Wat hebben we met de ons toegemeten tijd gedaan?

Maar keren wij nu eerst in onszelf
Gaan wij binnen in die innerlijke ruimte,
die vervuld is van Gods aanwezigheid,
die ruimte, waarin wij raken aan het mysterie, dat ons vervult. (Stilte)

Laat ons bidden

God van alle leven,
U bent de bron, waaruit wij mogen drinken,
de lucht, die wij mogen inademen,
het voedsel, dat ons doet leven.
Wees bij ons in dit uur van bezinning en aanbidding.
Vergeef ons onze onvolkomenheden
en zie neer op onze goede wil. Amen.

Overweging

Misschien bent u wel eens in het Vaticaanse Museum in Rome geweest. Als je de hele route door het museum gemaakt hebt, kom je uiteindelijk in de Sixtijnse kapel. De achterwand van die kapel wordt in zijn geheel ingenomen door een schildering van het Laatste Oordeel: bovenaan Christus, Maria, de engelen, de heiligen, de zaligen. Onderaan veel vuur, duivels, de verdoemden, Jeroen Bosch-achtige taferelen. Geen wonder, dat angst voor de hel een groot deel van het geloof van de Middeleeuwen uitmaakte. Daar moest je in ieder geval niet in terechtkomen.

De moderne tijd heeft deze angstvisioenen naar het land van de mythen verwezen. Wij bekijken deze afbeeldingen vaak met een kunsthistorisch oog: interessant, knap geschilderd, maar natuurlijk geen voorstelling die ooit werkelijkheid zal worden. Er zijn zelfs mensen, die de hele gedachte van een laatste oordeel wegwuiven. God is zo goed, dat wij op het einde van ons leven allemaal bij Hem

welkom zijn, ongeacht hoe ons leven eruit heeft gezien. Zand erover. Op het eerste gezicht een sympathieke gedachte: God is zó goed. Hij let niet op onze zonden.

Toch heeft zo'n algehele witwasoperatie ook iets onbevredigends. Het maakte dus per saldo niets uit, hoe we geleefd hebben. Al onze inspanningen, al ons beminnen, al ons zoeken en streven naar het goede, het stelde dus eigenlijk niets voor. In feite neemt God ons dan eigenlijk niet serieus, op die manier wordt onze verantwoordelijkheid van ons afgenomen. Misschien is dan een eerlijke beoordeling nog wel te verkiezen boven een beloning, die niet in relatie staat met het leven dat we geleid hebben.

De bijbel spreekt heel duidelijk over een oordeel, een kritische terugblik, een evaluatie, een goed gesprek als u wilt. Ik stel me voor, dat O.L.H., als je bij Hem aankomt, al een stoel voor je heeft neergezet. "Ga zitten". Hij trekt er zelf ook een stoel bij, komt naast je zitten en vraagt: "En, hoe was het? Hoe is het geweest, het leven? Vertel!" En samen ga je dan je leven door, in vogelvlucht. En je wijst zelf aan, wat goed gegaan is en wat niet, waar het je voor de wind ging en waar het tegen zat, hoe je er soms een puinhoop van gemaakt hebt en hoe je geprobeerd hebt het weer recht te breien. Met begrip zal Hij naar je luisteren: "Ja, je hebt het ook niet gemakkelijk gehad, hè! Je leefde ook in een moeilijke tijd."

Het leven loopt niet altijd gestroomlijnd. Soms loopt de weg dood, dan moet je terug en het opnieuw proberen, en beter hopelijk, wijzer geworden van je fouten. Vaak zijn dingen niet uitgepraat, niet tot klaarheid gekomen. Als losse eindjes, die niet zijn afgehecht. Rafelrandjes. Relaties, die in ruzie en onenigheid zijn blijven hangen. Dingen waar je liever niet meer aan herinnerd wil worden, maar die wel zitten te zieken op de bodem van je ziel en van tijd tot tijd hun kop opsteken. Alleen al voor je eigen gemoedsrust, voor je eigen psychische hygiëne zou het goed zijn, om dit soort losse eindjes af te hechten, om dit soort conflicten uit te praten en tot klaarheid te brengen.

Onenigheid binnen de familie. Een broer of zus, waarmee je niet meer door één deur kunt, met wie je het even helemaal gehad hebt. Er zijn harde woorden gevallen, je voelt je onrechtvaardig behandeld, n.a.v. de erfenis b.v., je bent beledigd, gekwetst. De kwestie zit je als een graat dwars in de keel. Het houdt je meer bezig dan je lief is. Dan is het van belang, nu het nog kan, om dat schip weer vlot te trekken, om desnoods maar over je eigen schaduw heen te springen en weer *on speaking terms* te komen. Dat kost moeite, maar het is die moeite dubbel en dwars waard. Hecht dat losse eindje af.

Of je bent onbedoeld zwanger geworden en je hebt het laten weghalen. Het was een zware beslissing, maar op dat moment kon het niet veel anders. En je sust je geweten: och, het was nog maar zo klein, nog geen mens eigenlijk. En allemaal legaal. Baas in eigen buik. En je gaat door met je leven en probeert de gebeurtenis te vergeten. En niemand hoeft het verder ook te weten. Maar helemaal loslaten doe je het nooit meer. Het was toch beginnend menselijk leven. Praat erover, nu het nog kan. Bevrijd je van die last. Hecht dat losse eindje af.

Of je hebt ooit eens iets met een jonge jongen gehad. Achteraf heb je daar spijt van als haren op je hoofd. Zeker nu al die verhalen over misbruik naar buiten komen. En je hoopt, dat die jongen daar op latere leeftijd geen last van heeft. Kijk eens of daar toch geen gesprek meer over mogelijk is. Hecht dat losse eindje af.

En hoe staat het met ons alcoholgebruik? Dat kan ook zo'n los eindje zijn. Hoeveel drinken we eigenlijk? Eén glas, twee glazen? Of zijn dat er ongemerkt meer geworden, zoveel dat we ze maar niet meer tellen? En proberen we dat gebruik dan weer zo veel mogelijk te verbergen? En heeft ons leven daardoor niet iets onoprechts gekregen? Moeten we daar niet eens goed naar kijken? Wát willen we eigenlijk steeds maar weer wegdrinken? Moet het roer niet eens rigoureuus om? Hecht dat losse eindje af. Je zult merken, hoe goed je je daarna zult voelen.

Sommige dingen zijn niet meer te herstellen. De persoon in kwestie is misschien overleden of anderszins onbereikbaar geworden. Wat dan?

In de film over het leven Gandhi van Richard Attenborough uit 1982 komt op het einde een indrukwekkende scene voor. India is inmiddels bevrijd van de Engelsen, maar eenmaal zelfstandig breekt er een geweldige burgeroorlog uit tussen hindoes en moslims. Tot groot leedwezen van Gandhi die besluit, voor de tweede keer, in hongerstaking te gaan. Als hij daar op zijn bed ligt uit te teren, komt er een man naar hem toe, een hindoe. Met verwilderde ogen smeekt hij Gandhi weer te gaan eten. Hij moet in leven blijven. "Ikzelf," zegt de man, ik ben verloren, ik ga naar de hel." Gandhi kijkt de man aan en zegt: "Alleen God beslist wie naar de hel gaat." De man: "Maar *ik* heb een kind gedood, een moslimjongen. Hem uit razernij met zijn hoofd tegen de muur geslagen". "Waarom?" vraagt Gandhi. "Omdat de moslims *mijn* zoon gedood hebben." Dan zegt Gandhi: "Er is een weg terug uit de hel . Zoek een kind, wiens vader en moeder zijn gedood, neem hem bij je in huis en voed hem op als je eigen zoon. Maar zorg er wel voor, dat het een moslim is".

"Dat was een heel verhaal," zegt O.L.H. op die stoel naast mij, toen ik na uren klaar was. "Ja," zeg ik, "er is in mijn leven van alles gebeurd, lief en leed, goed en minder goed, ik heb heel wat fouten gemaakt, maar ik heb wel mijn best gedaan om het allemaal weer goed te maken."

O.L.H. slaat een arm om mijn schouder. En ik zie in zijn ogen een traan. Amen.

Voorbeden

Bidden wij voor mensen, die in onvrede leven, die niet meer stil kunnen worden, permanent aan hun innerlijke stem voorbij leven, bang dat hun innerlijke chaos bovenkomt. Om rust, om moed om zichzelf onder ogen te zien, om bekering.

Keer U om naar ons toe, keer ons toe naar elkaar.

Bidden wij voor mensen, die gehinderd worden door ruzies en conflicten, in de familie, op het werk, met vrienden of kennissen. Om moed om de eerste stap te zetten naar verzoening, naar innerlijke vrede.

Keer U om...

Bidden wij voor mensen, die verslaafd zijn aan alcohol of drugs. Om zelfonderzoek en zelfinzicht om de oorzaken van hun verslaving op het spoor te komen. Om moed om hulp te gaan zoeken.

Keer U om...

Slotwoord

Ten slotte nog een adreswijziging:

God woont in de Fokke Simonszstraat

Willem Wilmink

Ik hoorde van een zeereerwaarde
en hoogbejaarde dominee:
de Here wou met onze aarde
niet één dag langer meer in zee.

Al zouden wij Hem overstelpen
met eredienst en dankgebed,
het zou geen ene moer meer helpen:
er werd een punt achter gezet.

Maar zie: daar was diezelfde morgen
zo'n rotjoch in de grote stad
een doodziek duiffie aan 't verzorgen
dat-ie op straat gevonden had.

“Kristus, wat mot je dan? Wat wil je?
Ja, kijk me maar es effe an.
Godsallejeisis, beest, wat tril je,
Leg nou toch effe rustig, man.”

Toen heeft de Heer Zijn toorn bedwongen,
want Hij kreeg schik in het geval.
Hij spaarde dus de kleine jongen,
de zieke duif en het heelal.

Gaan wij *daarom* heen in vrede
en zegene ons de almachtige God,
Vader, Zoon en Heilige Geest. Amen